

Р. Г. Найдакандидат педагогічних наук, доцент
Рівненського державного гуманітарного університету

ПРОГРАМНО-МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ ВИХОВАТЕЛІВ ЗДО В ПЕДАГОГІЧНИХ КОЛЕДЖАХ

У розглянуто науково-методичну проблему програмного забезпечення освітніх компонентів спеціальності 012 Дошкільна освіта. Найперше презентовано зміст понять «забезпечення», «програмне», «методичне» та представлено авторське бачення ключових понять окресленої теми «програмно-методичне забезпечення». Встановлено, що якість методичної підготовки майбутніх вихователів ЗДО під час вивчення фахових методик в педагогічному коледжі базується на реалізації програмно-методичного забезпечення через розробку методичних інновацій; збагачення методичними матеріалами, що забезпечать успішне засвоєння фахових компетентностей. Охарактеризовано освітній процес як систему; визначено методичну діяльність студентів як необхідну та достатню умову закріплення отриманого теоретичного матеріалу у процесі вивчення фахових методик; Проаналізовано зміст навчального плану та освітні компоненти, які забезпечують фахову підготовку; на прикладі фахової методики «Методика розвитку мовлення на навчання рідної мови дітей раннього і дошкільного віку» розкрито співвідношення теоретичної та практичної підготовки майбутніх вихователів закладів дошкільної освіти. Детально охарактеризовано наповнення змістових модулів, які передбачають засвоєння студентами мети, завдань, засобів, форм і методів розвитку мовлення дітей від народження до шести років, методику та інноваційні технології навчання дітей різного дошкільного віку. З'ясовано, що в наукових педагогічних працях учених недостатньо приділено уваги розгляду питанню програмно-методичного забезпечення фахових методик в умовах фахової передвищої освіти, що передбачає в подальшому розроблення методики емпіричного дослідження та науковий аналіз отриманих результатів. Визначено перспективу дослідження у розробленні навчально-методичних комплексів освітніх компонентів із врахуванням вимог фахової передвищої освіти.

Ключові слова: фахова підготовка, програмно-методичне забезпечення, майбутні вихователі закладів дошкільної освіти, теоретична та практична підготовка, освітній компонент, фахові методики, педагогічний коледж.

Постановка проблеми. Практичне значення започаткованого дослідження полягає у дослідженні стану методичної підготовки майбутніх вихователів педагогічних коледжів, одним із обов'язкових завдань якого є аналіз програмно-методичного забезпечення підготовки висококваліфікованих, компетентних кадрів для забезпечення повноцінного розвитку дітей дошкільного віку в умовах нового європейсько орієнтованого виміру суспільства.

Зазначимо, що у сучасній теорії педагогічної освіти існує тлумачення поняття «програмно-методичне забезпечення» досить неоднозначне і під яким в загальному розуміють як інтеграцію компонентів, що забезпечують формування фахових компетентностей для досягнення професійної мети, вдосконалення освітнього процесу та вирішення конкретних дидактичних завдань.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Аналіз наукових напрацювань з проблеми програмно-методичного забезпечення навчальних дисциплін потрактовується у вченими по-різному. В. Беспалько та Ю. Татура розглядають забезпечення освітніх компонентів як сукупність навчально-методичних документів, що становить проєкт

освітнього процесу, який буде реалізований на практиці; З. Борисова презентує НМК як дидактичний засіб керування процесом підготовки майбутніх фахівців; В. Козаков аналізує як модельний компонент педагогічної системи; Т. Соколенко вивчає програмне забезпечення з погляду дієвого чинника, який впливає на всі сфери діяльності ЗВО.

Сучасні підходи до розробки програмно-методичного забезпечення, специфіки змісту, форм, засобів матеріалів репрезентовані в наукових працях В. Галузинського, В. Замороцької, А. Кузьмінського, В. Лозової, В. Мадзігона, Н. Мойсеюк, В. Омеляненка, С. Пальчевського, О. Савченко, А. Фурмана, В. Ягупова тощо.

Мета статті: визначити та проаналізувати зміст програмно-методичного забезпечення спеціальності 012 Дошкільна освіта в умовах педагогічного коледжу.

Виклад основного матеріалу. У вітчизняній науці та практиці існують різні погляди на сутність програмно-методичного забезпечення методичної підготовки майбутнього вихователя закладу дошкільної освіти. Низка вчених це поняття розуміють як дидактичну систему, у якій з метою створення умов для педагогічної активності інформа-

ційної взаємодії між викладачами і студентами інтегруються прикладні програмні продукти, бази даних, а також інші дидактичні засоби і методичні матеріали, які забезпечують і підтримують освітній процес [1]; це пакет навчально-методичних матеріалів, який повинен містити повноту викладеного матеріалу, відповідати діючим програмам, методично продуманий і яскраво оформлений, у ньому повинні бути використані матеріали діючих підручників, електронні підручники та інше [2]; дидактичний засіб керування процесом підготовки фахівців [3]; дієвий чинник, що впливає на всі сфери діяльності ЗВО [4]. Проте потрактування поняття «програмно-методичного забезпечення у фаховій передвищій освіті» не розроблено.

Оскільки наш науковий інтерес полягає у визначенні поняття «програмно-методичне забезпечення», спробуємо проаналізувати його. Визначення «програмно-методичне забезпечення» має у своїй структурі три поняття «програмно», «методичне» та «забезпечення».

Зупинимось на аналізі кожного з них. Водночас зазначимо, що спільним для обох визначень є перших два поняття «програмно» та «методичне».

Тлумачення поняття «методичне» аналізуватимемо з точки зору процесу, оскільки поняття «методичне» в окремому тлумаченні не відображатиме специфіки методичної підготовки в педагогічних коледжах. Зазначимо однак, що прикметник «методичний» у Великому тлумачному словнику сучасної української мови трактується як «стосується методики, пов'язаний з її створенням і використанням.» [5]. У педагогічному словнику С. У. Гончаренка потрактування знаходимо в контексті словосполучення «методичне об'єднання», під яким розуміється «...одна з організаційних форм колективної методичної роботи в системі підвищення кваліфікації учителів... обговорення питань теорії і практики навчання й виховання, організація обміну досвідом роботи, впровадження досвіду кращих учителів і шкіл, ознайомлення з новинками педагогічної, методичної, науково популярної літератури, навчальними кінофільмами тощо» [6].

В дослідженні під програмно-методичним забезпеченням у фаховому коледжі розуміємо як *чітко визначена сукупність програмно-методичних документів з організації та викладання фахових методик: навчальні програми, робочі навчальні програми, інструкції до лабораторних, практичних, курсових робіт, діагностичні засоби визначення рівня навчальних досягнень студентів, навчальне обладнання, засоби комунікації, основна й допоміжна література, дидактичні матеріали.*

Останнім для аналізу є поняття «забезпечення», у словнику Т. Бусел потрактовується у кількох значеннях: 1) дія за значенням забезпе-

чити, в свою чергу слово «забезпечити» (постачаючи щось у достатній кількості, задовольняти кого-, що-небудь у якихось потребах; створювати надійні умови (гарантії) для здійснення чого-небудь; захищати, охороняти кого-, що-небудь від небезпеки); 2) матеріальні засоби до існування [7]. У цьому ж словнику знаходимо тлумачення словосполучення «організаційне забезпечення» – сукупність документів, що встановлюють організаційну структуру, права та обов'язки персоналу та користувачів...[7]. Якщо звертатись до англійського значення слів, пов'язаних з «забезпеченням»: software (стосується програмного забезпечення), means (матеріально технічне забезпечення), provision (забезпечення продуктами), implementation (забезпечення), то з ряду зазначених понять можна виокремити «means», сутнісний зміст якого пов'язаний з матеріально-технічними засобами, які необхідні для реалізації певного процесу.

У нашому дослідженні характеристику «програмно-методичного забезпечення» методичної підготовки майбутніх вихователів здійснюватимемо за такими аспектами: зміст, форми.

В цілому, реалізація змісту, форм, методів і засобів системи методичної підготовки в педагогічних коледжах базується на загальноприйнятій європейській кредитно-трансферній системі професійної освіти та підготовки (European credit system for vocational education and training (ECVET)) [8], яка являє собою засіб представлення кваліфікаційних вимог у формі сукупності вимірюваних результатів навчання і який комбінується з процедурою перевірки та оцінювання навчальних результатів. Мета цієї системи полягає в сприянні: мобільність людей, які здійснюють навчання; накопичення, передача і перевірка та визнання результатів навчання (або формальне, неформальне або інформальне), які отримані в різних країнах; здійснення безперервного навчання; прозорість кваліфікаційних вимог[8].

Під результатами навчання розуміють оволодіння сукупністю компетентностей, які майбутній вихователю спроможний продемонструвати їх після завершення процесу формального, неформального чи інформального навчання.

Система програмно-методичного забезпечення підготовки майбутніх вихователів представлена структурою, між елементами якої існує зв'язок, що знаходяться у відповідних ієрархічних відношеннях між собою та створюють цілісність і єдність; структурні елементи програмно-методичного забезпечення як системи – *нормативний*: положення стандарту підготовки майбутніх вихователів; *навчальний*: проектування в навчальних планах; моделювання в навчальних програмах та робочих програмах навчальної дисципліни процесу підготовки майбутніх вихователів;

інформаційний: бібліотечний фонд методичної, довідкової літератури; *інструктивний*: інструктивно-методичні матеріали до виконання лабораторних, практичних, курсових робіт; *технологічний*: аудіовізуальні засоби навчання, телекомунікаційні системи; *організаційний*: форми навчання (денна, заочна, вечірня, екстернат) за навчальним планом, графіком і розкладом занять; *контролюючий*: матеріали контролю, моніторингу, діагностики й державної атестації.

Навчальна програма у фаховій передвищій освіті як навчальний елемент системи програмно-методичного забезпечення – це перелік заходів, змісту і/або методів, що необхідні для досягнення освітніх завдань або цілей фахової підготовки (формування компетентностей), організованих в логічній послідовності впродовж визначеного періоду. Термін «навчальна програма» унормовано в Державному стандарті України (ДСТУ) 3017: 2015 «Видання. Основні види. Терміни та визначення» і за характером інформації віднесено до категорії навчальних видань[9]. Термін «навчальна програма» співвідноситься з процесом здійснення навчальної діяльності, в той час як *навчальний план* відноситься до проектування, організації і планування заходів спрямованих на реалізацію освітніх завдань.

Зазначимо, що освітній процес в педагогічному коледжі спрямований на практико орієнтовану підготовку майбутніх вихователів закладів дошкільної освіти. В структуру коледжу входять циклові комісії, які забезпечують викладання дисциплін, формують спеціальні компетентності (психолого-педагогічна, методична, практична компонента фахової підготовки підготовки), дисципліни, що формують загальні компетентності. Зазначимо, що порядок навчання в коледжі визначається та регулюється Міністерством освіти і науки України.

Організаційною особливістю підготовки майбутніх вихователів у педагогічних коледжах вбачаємо в термінах навчання – підготовка за фахом триває 2 роки, навчальне навантаження залишається незмінним – 120 кредитів [10].

У змісті методичної підготовки в педагогічному коледжі визначається тенденція до розробки нових навчальних програм, урізноманітненню типів підготовки фахівців за рахунок введення професійних кваліфікацій. Так, встановлено, що на сучасному етапі розвитку фахової передвищої освіти кожен заклад, користуючись автономією закладу розробляє навчальний план зі спеціальності 012 Дошкільна освіта та робочий навчальний план на кожен рік навчання.

Наочним путівником у розробці навчального плану та змісту освітньо-професійної програми є «Методичні рекомендації розроблення освітньо-професійної програми на навчального

плану підготовки здобувачів фахової передвищої освіти», на основі яких розробляється відповідні освітні документи

[11]. Параметри навчального плану зведено у таблицю, у якій зазначена послідовність вивчення кожної навчальної дисципліни, кількість тижневих годин та кількість кредитів [11]. Натомість освітньо-професійна програма (ОПП) містить повний перелік освітніх компонентів та тематичних напрямів фахової підготовки майбутніх вихователів і є документом, який обов'язків визначає компонент змісту, перелік інтегральної, загальних та спеціальних компетентностей, результати навчання. На основі ОПП розробляються навчальні плани та робочі програми навчальної дисципліни [11].

Оскільки методична підготовка майбутніх вихователів будується на модульному навчанні, то важливим є зазначення кількості кредитів які нараховуються за дисципліни та годин, які відповідають за кожен кредит. Так, аналіз програм та модулів навчальних дисциплін у ВСП «Дубенський педагогічний фаховий коледж РДГУ» дозволив визначити, що на один кредит припадає 30 год., кількість кредитів на одну дисципліну може складати від 3-х до 4-х кредитів, що відповідно 90 (нижня межа годин) – 120 годин навчального навантаження.

Робочі програм навчальних дисциплін, які здійснюють фахову підготовку майбутніх вихователів закладів дошкільної освіти у педагогічних коледжах можна розділити розділила за такими чотирма тематичними напрямками: освітні компоненти, що формують загальні компетентності, освітні компоненти, що формують спеціальні компетентності, практична підготовка та освітні компоненти за вибором здобувача освіти.

Зазначимо, що до освітніх компонентів, що формують спеціальні компетентності включені фахові методики: методика розвитку мовлення та навчання рідної мови дітей раннього та дошкільного віку, методика формування елементарних математичних уявлень у дітей дошкільного віку, методика ознайомлення із природним довкіллям, методика фізичного виховання, методика організації образотворчої діяльності, методика музичного виховання тощо.

Аналіз та вивчення змісту навчальних планів та освітньо-професійних програм фахової підготовки зі спеціальності 012 Дошкільна освіта у педагогічних коледжах дав можливість дійти висновку, що педагогічними коледжами пропонується автономні програми фахової підготовки, в коледжах розробляються освітньо-професійні програми, які в більшості пропонують суголосний перелік фахових методик.

Головною ланкою професійно-практичній підготовки у педагогічних коледжах є цикл освітніх компонентів, що формують спеціальні компетентності, серед яких передбачено вивчення фахових методик:

«Методика розвитку мовлення та навчання рідної мови дітей раннього та дошкільного віку» – фахова методика, у якій відповідно до освітньо-професійної програми спеціальності 012 Дошкільна освіта студенти опановують мету, завдання, засоби, форми і методи розвитку мовлення дітей дошкільного віку, методику та інноваційні технології навчання дітей різного дошкільного віку рідної мови, ознайомлення із соціальним і предметним довкіллям, художньою літературою;

«Методика формування елементарних математичних уявлень у дітей дошкільного віку» – опанування студентами науково-теоретичними та психологічними основами методики формування елементарних математичних уявлень у дітей дошкільного віку; засвоєння студентами знань, умінь та навичок організації та проведення різних форм роботи з дітьми дошкільного віку; оволодіння вміннями та навичками підбору дидактичного матеріалу в процесі проведення різних форм роботи з дітьми дошкільного віку для формування елементарних математичних уявлень;

«Методика ознайомлення із природним довкіллям» – сприяє формуванню у студентів системи фундаментальних і методичних знань, практичних умінь, ціннісних орієнтацій, досвіду професійної діяльності, що відображаються у здатності організувати процес пізнання дітьми природного довкілля з урахуванням сучасних підходів і на рівні сучасних вимог;

«Методика фізичного виховання» – передбачає засвоєння студентами основ професійної діяльності педагога в галузі фізичного виховання дошкільників, оволодіння майбутніми педагогами системою знань в галузі теорії та методики фізичного виховання, практичними вміннями та навичками з організації та проведення активних форм роботи з фізичної культури;

«Методика організації образотворчої діяльності» – передбачає розкриття змісту, форм і методів формування готовності дитини до естетичного сприймання творів образотворчого мистецтва та вирішення поставлених перед нею освітніх та творчих завдань;

«Методика музичного виховання» – формує в майбутніх педагогів дошкільної освіти функціональні та спеціальні знання і вміння, світоглядну й художньо-естетичну цілісну систему знань щодо поняття музичної культури в сучасних умовах, зміст музичного виховання закладі дошкільної освіти.

Проаналізуємо окремі із них на предмет співвідношення теоретичного та практичного матеріалу у змісті фахової методики.

Аналіз навчального плану та робочої програми з «Методики розвитку мовлення та навчання рідної мови дітей раннього та дошкільного віку» показав, що дисципліна вивчається на третьому курсі (на основі базової середньої освіти) й на 1 курсі

(на основі повної загальної середньої освіти (профільної середньої освіти), професійної (професійно-технічної) освіти, фахової передвищої освіти або вищої освіти) одночасно із організацією навчальної та виробничої (пробної) практики в закладах дошкільної освіти. Зауважимо, що для практико-зорієнтованого навчання в коледжі така організація освітнього процесу дасть можливість теоретичні знання реалізувати на практиці. Зупинимось детально на аналізі кількості годин виділених на лекційні, практичні та лабораторні заняття.

За навчальним планом на вивчення нормативної навчальної дисципліни «Методики розвитку мовлення та навчання рідної мови дітей раннього та дошкільного віку» відведено 72 годин (4 кредити), з них згідно з розробленою робочою програмою: 32 година на лекційні заняття, 20 – на семінарські, 20 – на практичні і 48 – на самостійну й індивідуальну роботу майбутніх вихователів. Це відповідає сучасним вимогам щодо співвідношення кількості аудиторної і самостійної роботи. Тижневе навантаження майбутніх вихователів закладів дошкільної освіти з цього курсу складає чотири години. Відзначимо, що кількість годин на аудиторну роботу коливається в залежності від кількості навчальних тижнів, тому в різних педагогічних коледжах вона може відрізнятись. Згідно вимог щодо розроблення освітньо-професійних програм, кількість кредитів на навчальну дисципліну повинна бути не менше 3. Однак, на нашу думку, відсутність лабораторних занять унеможлиблює забезпечення якісної підготовки здобувачів спеціальності 012 Дошкільна освіта. Вважаємо за доцільне передбачити введення у навчальний план лабораторних занять з курсу, оскільки вони підсилюють діяльнісно-організаційний та рефлексивно-оцінний компоненти методичної підготовки майбутніх вихователів.

Розроблена навчальна програма та робоча програма курсу передбачає шість змістових модулів: «Методологічні і теоретичні засади методики розвитку мовлення та навчання рідної мови дітей раннього та дошкільного віку», «Мета, завдання, зміст, форми, методи і прийоми розвитку мовлення та навчання дітей дошкільного віку рідної мови», «Методика розвитку мовлення і навчання рідної мови дітей раннього віку», «Методика розвитку мовлення і навчання рідної мови дітей дошкільного віку», «Методика організації художньо-мовленнєвої діяльності дітей у закладі дошкільної освіти», «Методика навчання дітей елементів грамоти».

Розглянемо більш детально зміст означених модулів. Перший модуль передбачає вивчення двох тем. Під час вивчення першої теми «Лінгвістичні засади навчання дітей рідної мови. Функції мови» розглядаються методологічні принципи побудови навчання та методологічні підходи до організації навчання і виховання дітей дошкільного віку рідної мови; функції мови.

Під час роботи на другу тему – «Принципи розвитку мовлення і навчання рідної мови дітей дошкільного віку» – майбутні вихователі опановують основні вимоги до організації освітнього процесу з розвитку мовлення і навчання дітей рідної мови; особливості впровадження у методику розвитку мовлення і навчання дітей рідної мови загальних, конкретних та специфічних методичних принципів.

Другий змістовий модуль охоплює три теми. Так, у процесі опанування теми «Мета, завдання і зміст навчання дітей рідної мови» студенти актуалізують поняття мовленнєві компетенції, завдання розвитку мовлення і навчання дітей рідної мови за віковими періодами дітей, ознайомлюються із нормативними документами, які розкривають зміст розвитку мовлення і навчання дітей рідної мови. У процесі вивчення теми «Форми організації розвитку мовлення і навчання дітей рідної мови в закладах дошкільної освіти» студенти вивчають особливості організації освітньо-мовленнєвої роботи з дітьми дошкільного віку у формі гри (дидактичної), гри-заняття, заняття, освітнього мовленнєвого спілкування з дітьми впродовж дня поза усталеним режимом; аналізують види мовленнєвих занять за метою. Тема «Методи та прийоми розвитку мовлення та навчання дітей дошкільного віку рідної мови» презентує шляхи реалізації освітньо-мовленнєвої та комунікативної діяльності за допомогою методів та прийомів розвитку мовлення дітей дошкільного віку; під час вивчення теми, студенти знайомлять із характеристикою методів і технологій навчання, які використовуються в освітньо-мовленнєвій діяльності як на заняттях, так і в процесі вільного спілкування вихователя з дітьми.

Третій змістовий модуль охоплює одну тему, вивчення якої сприяє опануванню методики розвитку мовлення і навчання рідної мови у дітей раннього віку через призму вікових особливостей дітей. Так, у межах теми студенти ознайомлюються із взаємозв'язком розвитку психічних процесів (сприймання, пам'ять, мислення тощо) у дитини та розвитком мовлення.

Четвертий змістовий модуль охоплює такі теми: «Методика виховання звукової культури мовлення у дітей дошкільного віку», «Методика словникової роботи у закладі дошкільної освіти», «Формування граматичної правильності мовлення у дітей дошкільного віку», «Методика розвитку зв'язного мовлення у дітей дошкільного віку». Окреслимо коло проблем, яким присвячено цей модуль: особливостям і завданням виховання звукової культури мовлення дітей різного дошкільного віку; форми роботи із виховання звукової культури мовлення; форми, методи та прийоми організації словникової роботи із дітьми дошкільного віку; методика формування граматичної правильності мовлення у дітей дошкільного віку;

дитяче словотворення; методика розвитку діалогічного та монологічного мовлення дітей; методика навчання дітей розповідей та переказу.

У п'ятому змістовому модулі «Методика організації художньо-мовленнєвої діяльності дітей дошкільного віку» розкрито проблеми методик роботи з поетичними творами, з художнього читання і розповідання дітям, з казкою, з ілюстраціями у двох темах. Студенти опановують специфічний вид діяльності, який пов'язаний із сприйманням, розумінням і відтворенням дітьми художніх творів, на заняттях, у різних видах ігор, у процесі яких застосовуються різні види художнього слова, образне мислення дітей дошкільного віку.

Шостий змістовий модуль «Навчання дітей елементів грамоти» ознайомлює майбутніх вихователів закладів дошкільної освіти із специфікою підготовки дітей до навчання грамоти, як-от: розвиток фонематичного слуху, достатній словниковий запас, розвинене зв'язне мовлення (діалогічне й монологічне), володіння граматичною будовою мови, розвинена моторика рук.

Зауважимо, аналіз засвідчив, що *упровадження* вказаних змістових модулів курсу, кожен з яких наскрізно проходить через усі форми аудиторних занять (окрім лабораторних занять) і самостійну роботу майбутніх вихователів закладів дошкільної освіти, частково відображено у змісті виробничої практики здобувачів освіти, *потребує* добір і розроблення відповідних до змісту активних методів його опанування та *передбачає*, на нашу думку, *розробку* відповідних методичних засобів: програми вивчення методичної підготовки майбутніх вихователів, методичних рекомендацій щодо їх опанування, навчально-методичного посібника, програмних засобів, завдань для лабораторної роботи студентів, програми педагогічної (виробничої) практики у закладах фахової передвищої освіти.

Отже, актуалізація змісту нормативного курсу «Методики розвитку мовлення та навчання рідної мови дітей раннього та дошкільного віку», дидактичних засобів, форм і методів його реалізації слугує розв'язанню проблеми підвищення якості фахової підготовки майбутніх вихователів закладів дошкільної освіти в умовах педагогічного коледжу, важливим показником якої є формування і розвиток їхньої методичної підготовки.

Якісна методична підготовка майбутніх вихователів стає можливою також завдяки створенню рефлексивного середовища, істотними рисами якого є проблемна ситуація, настанова на співпрацю, відносини, що передбачають використання досвіду однієї людини іншою. У цьому контексті йдеться, насамперед, про форми організації освітнього процесу у педагогічних коледжах. Так, кожна фахова методика передбачає реалізацію освітніх завдань у контексті таких форм, як: лекції, семінари, семінарські, практичні та лабораторні

заняття, участь студентів у конференціях, дослідницьких та наукових проєктах; написання та виконання самостійних робіт, курсових, рефератів, проведення наукових студентських конференцій, організація та проведення майстер-класів з фахових методик, педагогічна практика, іспити тощо.

Важливим у методичній підготовці студентів спеціальності 012 Дошкільна освіта є такі форми роботи як участь в конференціях різних рівнів, яка посідає особливе місце в процесі формування методичної компетентності студентів зі спеціальності 012 Дошкільна освіта, оскільки їх участь дозволяє майбутнім фахівцям орієнтуватись у найновіших досягненнях науки щодо якісних та ефективних методів розвитку, навчання та виховання дітей дошкільного віку в умовах сучасного глобалізованого та урбанізованого соціуму.

Висновки і пропозиції. Таким чином, здійснений аналіз програмно-методичного забезпечення методичної підготовки майбутніх вихователів в умовах педагогічних коледжів дозволяє підсумувати, що до ключових компонентів належать ОПП, навчальний план, навчальна програма, робоча програма навчальної дисципліни на навчально-методичний комплекс дисципліни, на окрему увагу заслуговують наявність освітніх компонентів, що забезпечують формування спеціальних компетентностей, спрямовані на фахову підготовку та орієнтацію майбутніх вихователів закладів дошкільної освіти на освіту впродовж життя. Перспективу дослідження вбачаємо у розробленні навчально-методичних комплексів освітніх компонентів із врахуванням вимог фахової передвищої освіти.

Список використаної літератури:

1. Кадемія М. Ю. Інформаційно-комунікаційні технології навчання : термінологічний словник. Вінниця: ТОВ «ЛАНДО ЛТД», 2009. 55 с.
2. Сисоєва О. А. Розробка та створення електронного навчально-методичного комплексу [Електронний ресурс]. http://ito.vspu.net/SAIT/inst_kaf/kafedru/matem_fizuka_tex_osv/www/Naukova_robota/data/Konferenciya/2009/Susoeva_Lescenko.html .
3. Борисова З. Хрестоматія з історії дошкільної педагогіки : навч. посіб. від упоряд., вступ. нариси та упорядкув. З. Н. Борисової, В. У. Кузменко ; за заг. ред. З. Н. Борисової. Київ : Вища шк., 2004. 511 с.
4. Соколенко Т. М. Організація навчально-методичних комплексів у вищих навчальних закладах Слобожанщини (друга половина XIX століття) : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. пед. наук : спец. 13.00.01 „Загальна педагогіка та історія педагогіки”. Харків, 2006. 22 с.
5. Великий тлумачний словник української мови. уклад. і голов. ред. В. Т. Бусел. Київ, Ірпінь : ВТФ «Перун», 2005. 1728 с.
6. Гончаренко С. Український педагогічний енциклопедичний словник. Рівне: Волинські обереги. 2011. 552 с.
7. Великий тлумачний словник сучасної української мови. уклад. і голова. ред. В. Т. Бусел. Київ-Ірпінь : Перун, 2003. 1440 с.
8. Системи оцінювання якості професійної освіти і навчання в країнах Європейського Союзу: монографія. В. О. Радкевич, Л. П. Пуховська, О. В. Бородієнко, О. П. Радкевич, Н. В. Базелюк, Н. М. Корчинська, С. О. Леу; за заг. ред. В. О. Радкевич, О. В. Бородієнко. Житомир: «Полісся», 2018. 216 с.
9. ДСТУ 3017:2015 Інформація та документація. Видання. Основні види. Терміни та визначення понять. https://lib.zsmu.edu.ua/upload/intext/dstu_3017_2015.pdf
10. Стандарт фахової передвищої освіти України: освітньо-професійний ступінь – фаховий молодший бакалавр, галузь знань 01Освіта/Педагогіка, спеціальність 012 Дошкільна освіта. <https://mon.gov.ua/ua/npa/pro-zatverdzhennya-standartu-fahovoyi-peredvishoyi-osviti-zi-specialnosti-012-doshkilna-osvita-osvitno-profesijnogo-stupenya-fahovij-molodshij-bakalavr>
11. Методичні рекомендації щодо розроблення освітньо-професійної програми фахової передвищої освіти (у сфері фахової передвищої освіти) https://sqe.gov.ua/wpcontent/uploads/2022/06/Metodichni_rekomendacii_rozroblennya_OOP_FPO_2022.pdf

Naida R. Program and methodological support for the training of future teachers of special education in pedagogical colleges

The scientific-methodical problem of the software of educational components of specialty 012 Preschool education is considered. First of all, the meaning of the terms «support», «software», «methodical» is presented, and the author's vision of the key concepts of the outlined topic «software and methodical support» is presented. It was established that the quality of methodical training of future teachers of early childhood education during the study of professional methods in the pedagogical college is based on the implementation of software and methodical support through the development of methodical innovations; enrichment with methodical materials that will ensure the successful assimilation of professional competences. The educational process as a system is characterized; methodical activity of students is determined as a necessary and sufficient condition for consolidating the obtained theoretical material in the process of studying professional methods; The content of the curriculum and educational components that provide professional training were analyzed; on the example of the professional methodology «Methodology of speech development for teaching the native language of children of early and preschool age», the ratio of theoretical and practical training of future teachers of

preschool education institutions is revealed. The contents of the content modules are described in detail, which provide students with learning the purpose, tasks, means, forms and methods of speech development of children from birth to six years, methods and innovative technologies of teaching children of various preschool ages. It was found that in scientific pedagogical works of scientists, insufficient attention is paid to consideration of the issue of software and methodological support of professional methods in the conditions of professional preliminary higher education, which implies the further development of empirical research methods and scientific analysis of the obtained results. The perspective of research in the development of educational and methodical complexes of educational components, taking into account the requirements of vocational pre-higher education, has been determined.

Key words: *professional training, software and methodological support, future educators of preschool education institutions, theoretical and practical training, educational component, professional methods, pedagogical college.*